

Promemoria om förslag till nya kvalitetskriterier för kvalitetsgranskning av utbildning inom yrkeshögskolan

1. Inledning

Under 2024 tog Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) beslut om att utveckla nya kvalitetskriterier för kvalitetsgranskning av utbildning inom yrkeshögskolan. De nya kvalitetskriterierna ska fastställas av myndighetens generaldirektör i maj 2025 och kommer börja användas för kvalitetsgranskning från och med granskningsåret 2026.

I detta PM beskrivs varför myndigheten tar fram nya kvalitetskriterier och vad vi vill uppnå med de nya kriterierna. I PM:et beskrivs också vad skillnaden är mellan de nuvarande kvalitetskriterierna och de som föreslås, samt olika ställningstaganden som gjorts gällande hur de nya kvalitetskriterierna ska utformas. Avsikten är att underlätta för den som tar del av förslaget till nya kvalitetskriterier genom att beskriva bakgrund, mål och sammanhang för de nya kvalitetskriterierna.

2. Myndigheten för yrkeshögskolan och uppdraget inom kvalitetsgranskning

MYH:s huvuduppdrag är att ansvara för frågor som rör yrkeshögskolan i Sverige och verka för att utbildningarna tillgodoser arbetslivets behov av kompetens. Vi analyserar arbetsmarknadens behov av utbildningar inom yrkeshögskolan, beslutar vilka utbildningar som ska ingå i yrkeshögskolan och beviljar statliga medel till utbildningsanordnarna. För utbildningar inom sitt verksamhetsområde utövar myndigheten tillsyn.

I uppdraget ingår också att granska kvaliteten på de utbildningar som ligger inom vårt ansvarsområde. Av portalparagrafen i lagen om yrkeshögskolan framgår att bestämmelserna syftar till att säkerställa att utbildningarna håller hög kvalitet.

Kvalitetsgranskningen ska genomföras med utgångspunkt i en behovsanalys och avse enskilda utbildningar. Granskningen ska även avse utbildningsanordnarens eget kvalitetsarbete. Kvalitetsgranskningen kan därutöver ha en övergripande karaktär utifrån olika teman. Kvalitetsgranskningen ska utgå från kvalitetskriterier.

MYH:s verksamhet regleras bland annat av lag (2009:128) om yrkeshögskolan och tillhörande förordning (2009:130) samt förordning (2011:1162) med instruktion för Myndigheten för yrkeshögskolan.

Postadress	Besöksadress	Telefon/Fax	Internet	Digitalt kundforum:
Box 145 721 05 VÄSTERÅS	Ingenjör Bååths gata 19 722 12 Västerås	010-209 01 00 (vx)	www.myh.se	forum.myh.se
	Frykholmsgatan 10 281 31 Hässleholm			

Begreppet kvalitet

MYH har definierat att med kvalitet avses om och hur väl verksamheten uppfyller mål, normer och riktlinjer specifika för utbildningarna, uppfyller andra mål, normer och riktlinjer som även gäller för utbildningarna, och präglas av ett systematiskt kvalitetsarbete.¹

Syftet med kvalitetsgranskning

Syftet med kvalitetsgranskning är framför allt att bidra till att stärka kvaliteten i enskilda utbildningar utifrån de mål som uttrycks i regelverket. Kvalitetsgranskningen ska också stödja utbildningsanordnaren i att höja kvaliteten i utbildningen genom att identifiera utvecklingsområden.

Myndigheten använder resultatet av kvalitetsgranskningar som ett av flera underlag för att bedöma en ansökan om ytterligare utbildningsomgångar. Dessutom används resultaten som underlag för att utforma stödjande insatser gentemot utbildningar och utbildningsanordnare samt som underlag i uppföljning, utvärdering och analys av hela utbildningsformen.

Kvalitetskriterier

Myndighetens kvalitetsgranskning ska utgå från kvalitetskriterier. Kvalitetskriterierna beskriver målbilder, ett önskat tillstånd, och ska fungera som riktningsgivare.

Kvalitetskriterierna tar sin utgångspunkt från bestämmelser som bedöms ha central betydelse för att utbildningarna ska nå hög kvalitet. Kriterierna utgår också från vetenskaplig grund och erfarenhet beroende på vad som ska bedömas, samt från principer i den europeiska referensramen för kvalitetssäkring av yrkesutbildning (EQAVET).

Kvalitetskriterierna är också avsedda att fungera som stöd för utbildningsanordnare att tillsammans med ledningsgrupp och berört arbetsliv analysera en utbildning för att förbättra och utveckla och öka dess effekt för kompetensförsörjningen till arbetslivet.

3. Varför behöver kvalitetskriterierna utvecklas?

Kvalitetskriterierna har varit oförändrade under lång tid

Idag utgår MYH:s kvalitetsgranskning av yrkeshögskoleutbildning från tolv kvalitetskriterier som kan delas in i fyra områden: ledningsgruppen, lärande, lärande i arbete och kvalitets- och värdegrundsarbete. De tolv kvalitetskriterierna har utformats i olika steg mellan 2014 och 2018. De har sedan de togs fram och beslutades av generaldirektören varit i stort sett oförändrade. Samtidigt har arbetet med yrkeshögskolan utvecklats och erfarenheterna ökat, både hos utbildningsanordnare och arbetsliv och i myndigheten. Kunskapen om vad som karakteriserar utbildningsverksamhet av hög kvalitet har också utvecklats. Myndigheten bedömer därför att det finns bättre och mer aktuella sätt att beskriva hög kvalitet i yrkeshögskoleutbildning.

Analys visade behov av förändring ur flera perspektiv

Under 2023 genomförde myndigheten en kartläggning och analys av de nuvarande kvalitetskriterierna för kvalitetsgranskning ur olika perspektiv, främst dess ändamålsenlighet och legalitet.²

¹ MYH (2019) *Nationellt kvalitetssystem för utbildningar inom yrkeshögskolan* MYH 2019/720

² MYH 2023/2289

Analysen visade att de nuvarande kvalitetskriterierna till stor del fortfarande är ändamålsenliga på så sätt att de fungerar som utgångspunkt för att bedöma kvalitet i en yrkeshögskoleutbildning och för att främja kvalitet. Samtidigt visade analysen att det finns behov av att utveckla kriterierna, bland annat eftersom de i viss utsträckning överlappar varandra och inte är tillräckligt tydligt formulerade. Det finns också behov av att stärka i vilken utsträckning kriterierna inkluderar det övergripande syftet med utbildningsformen. Vissa kriterier bedömdes i analysen vidare vara utformade så att de inte på ett tillräckligt tydligt sätt avser kvalitet i en utbildning utan snarare förhållanden som ska bedömas vid tillsyn.

Ur ett rättsligt perspektiv visade analysen bland annat att några av kvalitetskriterierna behöver formuleras om för att avse sådant som har stöd i regleringen och att kriterierna behöver riktas mot rätt funktion. Det är också rättsligt viktigt att kriterierna formuleras så att de avser kvalitet och inte förhållanden som ska bedömas vid tillsyn, vilket inte alltid är fallet i de nuvarande kvalitetskriterierna. Genom tydligare gränsdragning mot tillsyn kan myndighetens kvalitetsgranskning också uppnå sitt syfte på ett bättre sätt.

Områden som behöver utvecklas återkommer i myndighetens kvalitetsgranskning. Enheten för kvalitetsgranskning och utbildningsfrågor arbetar årligen med att sammanställa, analysera och utvärdera resultat och effekt av de kvalitetsgranskningar som genomförts under föregående år. Enheten har också sammanställt och analyserat utfallet av kvalitetsgranskning av yrkeshögskoleutbildning över tid för åren 2019 till 2023. Analyserna visar att vissa kvalitetskriterier återkommande får en lägre kvalitetsbedömning än andra. Det gäller framförallt de kvalitetskriterier som berör det systematiska kvalitetsarbetet i utbildningen. Det finns därför behov av att försöka hitta sätt för myndigheten att bättre främja utbildningsanordnares arbete inom dessa områden.

4. Om arbetet med att utveckla nya kvalitetskriterier

Utvecklingsarbetets syfte

Det övergripande syftet med utvecklingen av nya kvalitetskriterier för kvalitetsgranskning är att bättre bidra till att utbildningar inom yrkeshögskolan håller hög kvalitet och utvecklas samt möter arbetslivets behov av kompetens.

Detta genom att på ett bättre sätt synliggöra det som utifrån reglering, forskning och erfarenhet karakteriserar hög kvalitet i utbildning inom yrkeshögskolan. Avsikten är också att tydligare lyfta fram arbetslivets engagemang och andra aspekter som är speciella för yrkeshögskolan, så som ledningsgruppen och den starka betoningen på kompetensförsörjning i målen för utbildningsformen, eftersom dessa är avgörande för en utbildnings kvalitet. Avsikten är också att de nya kvalitetskriterierna ska vara tydligare och mer träffsäkra.

Vi arbetar för att på ett bättre sätt nå de syften som eftersträvas med kvalitetsgranskningen och bättre möta arbetslivets kompetensbehov, få utbildningar med hög kvalitet men också skapa ökad förståelse för kvalitet och kvalitetsdrivande faktorer.

Så här har utvecklingsarbetet gått till

Arbetet med att ta fram nya kvalitetskriterier har bedrivits i olika faser. I den första fasen genomförde myndigheten flera workshops med intressenter inom yrkeshögskolan för att hämta in deras bild av kvalitet inom yrkeshögskolan och hur hög kvalitet kan synliggöras.

Workshops genomfördes med utbildningsanordnarorganisationerna, med parterna representerade i yrkeshögskolans arbetsmarknadsråd och med studeranderepresentanter genom Sveriges förenade studentkårer. Under denna fas genomfördes också flera workshops internt i myndigheten för att inhämta perspektiv och synpunkter från myndighetens olika verksamheter. Även under de kommande faserna i arbetet har representanter från flera olika delar av myndighetens verksamhet varit involverade kontinuerligt. Detta har varit viktigt bland annat för att säkerställa att förslag till nya kvalitetskriterierna tydligt avser kvalitet och inte förhållande som ska bedömas genom tillsyn.

I den andra fasen av arbetet bearbetades inhämtade synpunkter tillsammans med underlaget från ovan nämnda analyser. Utkast på nya kvalitetskriterier arbetades fram, prövades internt i olika grupper och uppdaterades igen i nya utkast. Vi undersökte i denna fas av arbetet hur andra aktörer, som Skolinspektionen och Universitetskanslersämbetet, utformat de bedömningsgrunder de utgår från vid granskning. Vid behov genomfördes också kompletterande analyser, bland annat av reglering och författningsstöd och av forskning gällande lärande och undervisning.

I den tredje fasen i arbetet prövades ett utkast på kvalitetskriterierna tillsammans med fem utbildningsanordnare och fem yrkeshögskoleutbildningar i ett så kallat pilottest. Det var frivilligt för utbildningsanordnarna att medverka och de utbildningar som ingick i testet valdes ut av myndigheten för att representera utbildningar inom olika utbildningsområden och med olika typer av upplägg. I pilottesten genomförde en arbetsgrupp från myndigheten förberedelser som inför en fördjupad kvalitetsgranskning av en yrkeshögskoleutbildning och motsvarande intervjuer av utbildningsanordnare, utbildare, studerande och ledningsgruppsrepresentanter. De fem testen avslutades med ett samtal med utbildningsanordnaren kring utkastet på kvalitetskriterierna och hur de upplevt granskningens genomförande. I samtalet fick myndigheten del av utbildningsanordnarnas bild av om kvalitetskriterierna var tydliga, om något perspektiv saknades eller var överflödigt och om de var utformade på ett sätt som upplevdes framåtsyftande och kvalitetsdrivande med mera. Utbildningsanordnarna var överlag positiva till val av kvalitetskriterier och dess utformning och gav samtidigt värdefulla inspel gällande kriteriernas utformning. Myndigheten gjorde inte en bedömning av respektive utbildning utifrån pilottesten utan resultaten användes endast som en del av utvecklingsprojektet.

Pilottestet var viktigt ur flera perspektiv. Dels fick myndigheten del av utbildningsanordnarnas synpunkter på utkastet, dels gav det möjlighet för arbetsgruppen att pröva eller simulera en utredning och bedömning av respektive kvalitetskriterium.

I den fjärde fasen av utvecklingsarbetet har kvalitetskriterierna utvecklats ytterligare utifrån erfarenheterna i pilottestet. De förändringar som skett i den fjärde fasen har varit av mindre karaktär och till exempel är antalet kvalitetskriterier och dess huvudsakliga indelning densamma. Vissa förändringar har gjorts gällande formuleringar och gränsdragning mellan olika kriterier.

I den kommande femte fasen av utvecklingsarbetet kommer de synpunkter som lämnas på det remitterade förslaget att beaktas och förslag till nya kvalitetskriterier bearbetas inför beslut av myndighetens generaldirektör.

5. Vad är skillnaden mellan nuvarande kvalitetskriterier och de som föreslås?

Myndighetens förslag till nya kvalitetskriterier för kvalitetsgranskning omfattar i stora drag samma områden som de nuvarande kvalitetskriterierna. En anledning till detta är att vad

som synliggör hög kvalitet inom yrkeshögskolan på en övergripande nivå är stabilt över tid. En annan anledning är att både nuvarande och föreslagna kvalitetskriterier tar sin utgångspunkt i de regelverk som gäller för yrkeshögskolan och i myndighetens syn på kvalitet.

De kvalitetskriterier som föreslås är dock utformade på ett annat sätt än de nuvarande. Dels har gränsdragningen mellan olika områden och kvalitetskriterier förändrats, dels har utformningen av varje enskilt kriterium förändrats. Detta blir tydligt bland annat i att antalet kvalitetskriterier ändras från tolv till sju. Nuvarande kvalitetskriterier delas ofta in i fyra områden, medan kvalitetskriterierna i det nya förslaget inte kan delas in i områden på motsvarande sätt.

I vissa avseende har olika aspekter av vad som utgör hög kvalitet lyfts fram och synliggjorts på nya sätt. Det gäller till exempel arbetslivsanknytningen i utbildningen och utbildningsanordnarens och ledningsgruppens arbete med att bryta traditioner i fråga om könsbundna utbildnings- och yrkesval.

Ny indelning och gränsdragning mellan olika kvalitetskriterier

Arbetslivsanknytning lyfts fram i separat kvalitetskriterium

I förslaget till nya kvalitetskriterier har vi valt att lyfta fram arbetslivsanknytning i ett eget kvalitetskriterium. I de nuvarande kvalitetskriterierna ryms arbetslivsanknytningen i stället i ett av de kriterier som gäller ledningsgruppen. Genom att lyfta fram arbetslivsanknytningen i ett specifikt kriterium bedömer vi att dess betydelse för kvaliteten i yrkeshögskoleutbildning blir tydligare. Det blir också tydligare att arbetslivsanknytningen inte enbart handlar om ledningsgruppens engagemang och synlighet för de studerande i utbildningen utan att utbildningsanordnaren ansvarar för en stark arbetslivsanknytning genom hela utbildningen och att detta kan nås på flera olika sätt.

Hur väl utbildningen fyller sitt syfte i separat kriterium

I förslaget till nya kvalitetskriterier har vi valt att synliggöra hur väl utbildningen fyller sitt syfte genom att kompetensförsörja arbetslivet, det vill säga utbildningens resultat och effekt, i ett separat kriterium. Tidigare har information om utbildningens resultat och effekt snarare utgjort ett underlag i genomförandet av en kvalitetsgranskning och därigenom haft betydelse för vår bedömning av vissa kvalitetskriterier, samt påverkat vår bedömning av en utbildnings samlade kvalitet.

Vi tror att denna förändring gör det tydligare att en utbildnings kvalitet handlar både om hur väl utbildningen och undervisningen fungerar, hur det går för de studerande och vilken skillnad utbildningen gör för det arbetsliv som tar emot kompetens från utbildningen. En erfarenhet från kvalitetsgranskning är att det finns en risk att utbildningsanordnare i för liten utsträckning inriktar kvalitetsarbetet i utbildningen mot att följa upp, analysera och bedöma en utbildnings resultat och effekt.

Det är viktigt att poängtera att kvalitetskriteriet inte handlar om att enbart bedöma en utbildnings resultat utifrån numerär information om exempelvis examensgrad. Kvalitetskriteriet behöver, liksom alla kvalitetskriterier, bedömas utifrån flera olika underlag inklusive de enkäter och intervjuer som genomförs i en kvalitetsgranskning. Kvalitetskriteriet kommer också, liksom alla kvalitetskriterier, att bedömas i sitt sammanhang där till exempel geografisk placering eller utbildnings- och yrkesområde påverkar.

Utbildningens ledningsgrupp samlad i ett kvalitetskriterium

I förslaget till nya kvalitetskriterier är ledningsgruppens arbete för att utbildningen håller hög kvalitet och möter arbetslivets behov samlat i ett kvalitetskriterium, istället för som i de nuvarande där ledningsgruppen behandlas i fyra olika kvalitetskriterier. Avsikten med denna förändring är att tydliggöra att alla delar av ledningsgruppen, till exempel dess sammansättning, dess förutsättningar och hur ledningsgruppen arbetar, är av betydelse för hur väl den fungerar och bidrar till utbildningens kvalitet. I kvalitetskriteriet har vi också tydliggjort att utbildningsanordnaren är ansvarig även för utbildningens ledningsgrupp.

Värdegrundsarbete integrerat i flera kvalitetskriterier

I förslaget till nya kvalitetskriterier har vi valt att integrera de perspektiv som lite förenklat kan kallas värdegrundsfrågor i flera kvalitetskriterier, i stället för att som i de nuvarande kvalitetskriterierna lyfta utbildningsanordnarens värdegrundsarbete i ett separat kvalitetskriterium. Genom denna ändring vill vi tydliggöra att arbete utifrån demokratiska värderingar och insatser för att främja jämställdhet, mångfald och en hållbar utveckling behöver integreras i verksamheten i stort. Detsamma gäller insatser som ska bidra till att bryta traditioner i fråga om könsbundna utbildnings- och yrkesval. Till exempel behöver utbildningsanordnarens planering, organisering och resurssättning av utbildningen ta höjd för och inkludera värdegrundsarbetet för att hålla hög kvalitet.

När perspektiv av detta slag *integreras* finns en risk att de döljs och inte på samma sätt som om de är i ett separat kvalitetskriterium synliggörs vid en kvalitetsgranskning. Vi bedömer dock att värdet av att integrera perspektivet är större och ligger mer i linje med etablerad styrning inom området (jämför till exempel med jämställdhetsintegrering).

I förslaget till nya kvalitetskriterier används begreppen mångfald och hållbarhet. Dessa begrepp finns inte i de nuvarande kvalitetskriterierna men motsvarar innehållsmässigt i stora delar det som tas upp i nuvarande kvalitetskriterium. Nuvarande kvalitetskriterium inkluderade dock inte miljömässig hållbarhet, trots att det framgår i 3 § YHL att de som verkar i yrkeshögskolan ska främja respekt för vår gemensamma miljö.

Läranderesultat i en kedja från utbildningens mål till undervisning och kunnande

I förslaget till nya kvalitetskriterier har vi försökt tydliggöra vikten av att utbildningsanordnaren arbetar med att säkerställa att de förväntade läranderesultaten uppnås och överensstämmer med utbildningens mål. Utbildningens mål behöver återspeglas i de olika kursernas mål, och kursernas mål återspeglas i genomförandet av undervisning inklusive kunskapskontroller och betygssättning. Genom ett träffsäkert och väl fungerande arbete kring läranderesultaten kan utbildningsanordnaren och ledningsgruppen säkerställa att de studerandes kunnande motsvarar det som arbetslivet förväntar sig. Förenklat kan kedjan för läranderesultat beskrivas: examenskrav – utbildningens mål – kursplanernas mål – undervisning – kunskapskontroller – betygssättning – examen.

Vikten av hög grad av interaktion för lärande

I förslaget till nytt kvalitetskriterium gällande lärande och undervisning tydliggörs vikten av interaktion för lärande. Det handlar om interaktion mellan studerande och utbildare/handledare, mellan de studerande och mellan studerande och studiematerialet.

Sedan de nuvarande kvalitetskriterierna arbetades fram har stora förändringar i hur utbildning inom yrkeshögskolan bedrivs, inte minst som en följd av pandemin. Andelen utbildningar som bedrivs på distans har ökat markant och även i många utbildningar som

kategoriseras som bundna förekommer inslag av undervisning och lärande på distans eller i hybridform. Erfarenheter från kvalitetsgranskning visar att många olika sätt att planera och genomföra undervisning kan fungera väl, men det förutsätter att undervisningen har anpassats utifrån förutsättningar och vilka mål som ska nås och en hög grad av interaktion i undervisningen är av stor betydelse. Detta bekräftas även av forskning. Genom att lyfta fram värdet av interaktion för lärandet vill vi rikta ljuset mot vikten av att utbildningsanordnaren arbetar aktivt med frågan.

Systematiskt kvalitetsarbete som omfattar hela utbildningen

I förslaget till nya kvalitetskriterier har vi tydliggjort att utbildningsanordnarens systematiska kvalitetsarbete för utbildningen behöver omfatta utbildningens alla delar, även lärande i arbete, samt hela utbildningens resa från rekrytering av studerande till utbildningen till utbildningens effekt för mottagande arbetsliv. I de nuvarande kvalitetskriterierna är detta inte lika tydligt. I de nuvarande kvalitetskriterierna förekommer det också inslag av systematiskt kvalitetsarbete gällande delar av utbildningen i andra kvalitetskriterier, vilket gör det svårare att bedöma kvalitetskriterierna och minskar tydligheten för utbildningsanordnaren.

Eftersom myndighetens analyser visar att kvalitetskriterium för utbildningsanordnarens systematiska kvalitetsarbetet i en utbildning återkommande har större andel förbättringsområden än andra kvalitetskriterier vill vi genom dessa förändringar tydliggöra vikten av att det systematiska kvalitetsarbetet omfattar hela utbildningen och är utformat och genomförs på ett ändamålsenligt sätt.

Planering, organisering och resurssättning av hela utbildningen

I förslaget till kvalitetskriterium gällande planering, organisering och resurssättning av utbildningen har vi tydliggjort vikten av att dessa på ett ändamålsenligt sätt omfattar utbildningen som helhet – både skolförlagda och arbetsplatsförlagda kurser och moment. I nuvarande kvalitetskriterier finns olika delar av anordnarens planeringsarbete i olika kvalitetskriterier vilket gör inte tillräckligt visar på betydelsen av att beakta hela utbildningen på ett likvärdigt sätt.

I förslaget har vi också tydliggjort att utbildningsanordnaren vid planering, organisering och resurssättning behöver beakta både genomförandet av undervisning och en stark arbetslivsanknytning. I nuvarande kvalitetskriterier är vikten av att planera för och resurssätta för att upprätthålla utbildningens arbetslivsanknytning inte lika tydlig.

I förslaget till nya kvalitetskriterier gällande lärande och undervisning respektive lärande i arbete fokuseras genomförandet snarare än planering, organisering och resurssättning. Dessa två kriterier har utformats för att omfatta samma delar utifrån sina specifika förutsättningar.

Ny utformning av kvalitetskriterierna

Tydligare effekt i varje kvalitetskriterium

I förslaget till nya kvalitetskriterier har vi arbetat för att tydliggöra vilken effekt eller målbild som eftersträvas och ska uppnås för hög kvalitet. Avsikten är att tydligare visa att de insatser som en utbildningsanordnare gör inom ett visst område behöver genomföras så att den effekt som eftersträvas nås. Se till exempel förslaget gällande systematiskt kvalitetsarbete som inleds så här: *"Utbildningsanordnaren bedriver ett kontinuerligt och väl fungerande systematiskt kvalitetsarbete som bidrar till att utbildningen håller hög*

kvalitet och möter arbetslivets behov.” Det är här inte tillräckligt att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete – det behöver också genomföras så att det bidrar till att utbildningen håller hög kvalitet och möter arbetslivets behov.

Kriterierna är i regel uppbyggda med en övergripande effekt i det första stycket och mer specifika effekter i de efterföljande styckena.

Alla kriterier följer samma struktur

I förslaget har vi arbetat för att utforma samtliga kriterier på liknande sett. De inleds med ett stycke som avser ringa in den huvudsakliga effekt som eftersträvas inom det område som kriteriet gäller. I efterföljande stycken ökar graden av konkretisering och olika delområden som är av stor betydelse för kvalitet.

Tydligare mottagare av effekter

I förslaget har vi arbetat för att tydliggöra vilken aktör som är mottagare att den effekt som eftersträvas, ofta studerande eller arbetsliv. Se till exempel förslaget gällande arbetslivsanknytning som tar upp den positiva effekt för de studerandes lärande som följer av att de återkommande får möta personer och verksamheter som är aktuella och relevanta för yrkesrollen.

Tydligare att utbildningsanordnaren är ansvarig

I förslaget till nya kvalitetskriterier har vi arbetat för att tydliggöra att utbildningsanordnaren är ansvarig för utbildningens genomförande. Detta genom att formulera att utbildningsanordnaren till exempel *säkerställer, ser till, stödjer* eller *arbetar aktivt*. Utbildningsanordnaren är ansvarig även för att ledningsgruppens arbete fungerar väl och för det lärande som sker på en arbetsplats under lärande i arbete (LIA).

Begreppen alla har en viktig innebörd

I förslaget till nya kvalitetskriterier används begreppet ”alla studerande” i flera kriterier. På detta sätt vill vi synliggöra utbildningsanordnarens ansvar för att se till att alla studerande ges likvärdiga förutsättningar och möjligheter att nå utbildningens mål.

6. Konsekvenser av nya kvalitetskriterier för utbildningsanordnare

Myndigheten bedömer att införandet av nya kvalitetskriterier för kvalitetsgranskning kan medföra att utbildningsanordnare behöver göra vissa insatser i sina respektive verksamheter, till exempel ökat stöd till och informationsinsatser till medarbetare. Det kan också vara aktuellt för vissa utbildningsanordnare, vilka har anpassat delar av sitt systematiska kvalitetsarbete efter kvalitetskriterierna, att se över och analysera om det finns skäl att göra förändringar i detta. Eftersom de nya kvalitetskriterierna innehållsmässigt i stor utsträckning omfattar samma områden som de nuvarande bedömer vi dock att dessa insatser är av mindre omfattande karaktär och att behovet av dem är övergående.

Utbildningsanordnare som har kvalitetsgranskats tidigare kan ha upparbetat erfarenheter som bidrar till att förberedelserna inför en kvalitetsgranskning sker mer effektivt. Nya kvalitetskriterier kan påverka de resurser som utbildningsanordnare behöver för att förbereda en kvalitetsgranskning, till exempel genom att själv gå igenom sin utbildning utifrån kvalitetskriterierna. Denna ökning bedöms dock vara av övergående karaktär.

Efter en inledande period då vissa extra insatser kan behövas bedömer myndigheten att de nya kvalitetskriterierna kommer underlätta för utbildningsanordnare att tillsammans med berört arbetsliv ta fram, genomföra och utveckla yrkeshögskoleutbildning av hög kvalitet.

7. Författningsstödet för de olika kvalitetskriterierna

I portalparagrafen i YHL anges att bestämmelserna i denna lag ska säkerställa att eftergymnasiala yrkesutbildningar håller hög kvalitet. Detta är rambestämmelsen för den kvalitetsgranskning som ska göras.

Legalitetsprincipen innebär att en myndighet endast får vidta åtgärder som har stöd i rättsordningen. Det innebär att myndighetens kvalitetsgranskning endast får omfatta sådant som det finns ett grundkrav om i författning och granskningen får inte kräva mer än detta. Däremot får det vid kvalitetsgranskning bedömas hur bra verksamhetsutövarna utför det som framgår av författningen, om rätt effekt nås och i vilken grad samt hur analyser och planering görs för att nå rätt effekt.

Författningsstödet är både en grund/en utgångspunkt och ett tak för vad myndigheten får granska. Det innebär enligt myndighetens mening inte att varje begrepp eller ord som används i kvalitetskriterierna också måste finnas i författningen. Det måste dock kunna motiveras varför det som anges i kvalitetskriterierna ingår som en del av bestämmelsernas syfte och innehåll.

Förslaget avser ett område som inte är reglerat på EU-nivå eller annan internationell rätt. Förslaget är inte diskriminerande mot personer från andra medlemsstater och begränsar inte heller på annat sätt den fria rörligheten inom EU.

De bestämmelser som myndigheten anser utgör stöd för varje kriterium anges i slutet av dokumentet Förslag till nya kvalitetskriterier för kvalitetsgranskning inkl. författningsstöd.